

Szklane drzwi

Z ks. Pawłem Siedlanowskim, dyrektorem Katolickiej Szkoły Podstawowej i Katolickiego Gimnazjum w Siedlcach, rozmawia Agnieszka Warecka.

Księżu Dyrektorze, dlaczego dziś tyle wokół narzekania na szkołę?

Chyba „zakiwaliliśmy się” w jej reformowaniu, lekkomyślnym porzuceniu tego, co było dobre.

Kto dziś wychowuje? Szkoła, dom, ulica?...

Nie ma jednoznacznej odpowiedzi. Wszystko uzależnione jest od środowiska rodzinnego, szkolnego, wpływu, jaki ma na dziecko środowisko rówieśnicze. W podanym przez Panią katalogu „wychowawców” zabrakło jeszcze jednego: multimediiów. Obawiam się, że mają one ogromny wpływ na rozwój młodego człowieka. Nie zawsze korzystny, niestety. Zrobmy mały test: proszę policzyć, ile czasu w ciągu dnia dziecko patrzy w ekran telefonu komórkowego, komputera, telewizora - a ile minut spogląda w oczy taty czy mamy? Obawiam się, że dysproporcja będzie olbrzymia, niestety, na niekorzyść tego drugiego spojrzenia.

Proszę dokończyć: dobry nauczyciel, to...

...taki, którego pamięta się do końca życia.

Czyli?

Czyli taki, który posiada wyjątkową osobowość! Ktoś, kto w naszej pamięci pozostawia niezatarty ślad. Kogo się wspomina nie tylko ze względu na jego wiedzę, szlachetność, pasję, sposób oddziaływania na uczniów, kto budził respekt, ale jednocześnie do którego biegło się z najskrytszymi tajemnicami, a on potrafił wysłuchać, doradzić. Nie potępiał, raczej delikatnie wskazywał błąd, czasem porządnie obsztorcował. Kto cieszy się razem z nami i smuci. Po prostu jest!...

Jest mistrzem!

Ubolewam nad tym, że zagubiliśmy w kształceniu (praktycznie na wszystkich szczeblach) średniowieczną ideę uniwersum, jedności, jaka istniała w relacji: uczeń - mistrz. To była swoista „sztafeta” osobowości, działająca na zasadzie wzajemnego przenikania się, ubogacania. W jakimś stopniu pozostało to jeszcze w szkołach muzycznych, baletowych. Po dziś dzień używa się określeń: pianista, tancerz X. jest uczniem profesora Y., wywodzi się ze szkoły N. To - parafrazując - spod czyjej ręki wyszedł pianista, muzyk, tancerz, już na wstępie go definiuje, każe spodziewać się określonego stylu, daje pewien kapitał zaufania, szacunku.

Czyli ważne jest, kogo dziecko spotkało na pierwszym etapie edukacyjnym, kto był przedszkolanką, później wychowawcą klasy, kto uczył matematyki, historii?

Oczywiście! Ma to zasadnicze znaczenie. Często go nie doceniamy. Przecież dla małego dziecka pani w szkole jest, zaraz po mamie i tacie, najważniejsza! Często po wielu latach edukacji bezbłędnie da się wskazać: ten uczeń jest z klasy pani

Ani, ten od Joli, a tamten od pani Kasi. Dziecko niesie w sobie świat wartości, jaki otrzymało w pierwszych latach rozwoju od rodziców i od nauczycieli. Jeżeli na tym poziomie zostanie on zdeformowany, straty są nie do odrobienia.

Nauczyciel jest dziś mistrzem czy rzemieślnikiem?

Są różni nauczyciele. Pewnie znajdą się tacy i tacy. Mówi się, że bycie nauczycielem jest zawodem - to nie do końca prawda. Profesjonalizm nie gwarantuje bycia znakomitym pedagogiem. Rozśmieszyła mnie definicja zamieszczona w Wikipedii: „Pedagog (łac. paedagogus) to osoba, która formalnie ukończyła wyższe studia o kierunku pedagogiki z odpowiednią specjalnością pedagogiczną i ma właściwe kwalifikacje w danej specjalizacji pedagogicznej, potwierdzone wymaganą dokumentacją. Pedagog, jako specjalista kształcenia i wychowania, najczęściej zatrudnia się w szeroko pojętej edukacji, dbając o prawidłowy rozwój psychiczny człowieka”. Ktoś, kto stworzył definicję, od strony formalnej może i ma rację. Ale komplet dokumentów to stanowczo zbyt mały kapitał początkowy.

Mówi się, że w kimś musi być „to coś”, aby miał w sobie moc pociągania, fascynował, stał się autorytetem...

Tak, na pewno. Jeśli ktoś nauczając, wymyślając nawet najlepsze programy wychowawcze, zarazem będzie stał obok - głoszone wartości nie będą mu bliskie, nic nie zdziała. Będzie nieautentyczny i jako taki szybko zostanie zdekonspirowany przez uczniów. Może wtedy stawać na głowie, kończyć kolejne „podyplomówki” i kursy, a efekt i tak będzie mikry.

Proszę dokończyć: dobra szkoła, to...

Niełatwe zadanie wyznaczyła mi Pani. Mam zbyt małe doświadczenie, aby być kompetentnym w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie. Inna jest szkoła, która liczy 200 uczniów - wtedy łatwiej się pracuje, proces edukacji i wychowania jest zindywidualizowany, inaczej rzecz się ma w tysięcznym molochu, gdzie nawet nauczyciele dobrze się nie znają, zaś dzieci zlewają się w wielką masę.

Zapytam inaczej: czy zmiany, które dziś są wprowadzane, zmierzają do unowocześnienia szkoły, poprawy efektywności jej oddziaływania?

O jakich zmianach mowa? Wysyłaniu sześciolatków do pierwszych klas? Tworzeniu kolejnych rozporządzeń po to, aby je za rok nowelizować? Dokładaniu stert obowiązkowych dokumentów i obligowania nauczycieli do ślęczenia godzinami nad tabelkami i ankietami? Zmianach w prawie, które sprawiają, że uczniowi wolno coraz więcej, zaś nauczycielowi coraz mniej? Pozbawianiu szkoły wartości - w imię poprawności politycznej - i osadzeniu całego procesu edukacji na lewackich pomysłach zmiany człowieka w plastelinę?...

Dziecko potrzebuje szacunku i miłości, akceptacji i wsparcia, a przede wszystkim przewodnictwa w świecie wartości. Zdjęcie przedstawia uczniów Katolickiej Szkoły Podstawowej w Siedlcach.

Dopóki nie zrozumiemy, że bez zasad nie da się wychować człowieka, że koniecznie trzeba stworzyć aksjologiczne zaplecze, które stanie się fundamentem konstruowania zdrowego moralnie społeczeństwa, „para będzie szła w gwizdek”...

Czym się różni szkoła katolicka od szkoły „normalnej”? Zapewne często Ksiądz słyszy takie pytanie.

Obie są normalne. Rzeczywiście, często jestem o to pytany. Cóż, realizujemy podstawę programową kształcenia ogólnego jak w każdej szkole, działamy według zasad określonych w ustawie o systemie oświaty, przestrzegamy przepisów prawa oświatowego. Mamy mniejsze klasy - do 18 osób, wprowadzamy dodatkowe przedmioty (np. szachy z elementami logiki, edukację medialną, akademię kreatywności), niektóre przedmioty, np. matematyka, język polski, historia, języki obce są wzmocnione w szkolnym programie nauczania. Oferta zajęć dodatkowych jest tak duża, że nasi uczniowie nie muszą szukać ich poza szkołą. Taniec, rytmika, nauka gry na instrumentach, zajęcia sportowe na zasadzie wyboru fakultetów, w najbliższych tygodniach zajęcia z robotyki, których celem staje się uczenie już najmłodszych dzieci zasad konstruowania i programowania, jest ciągle uzupełniana. W ramach Akademii Dobrego Stylu uczymy etykiety, zachowania w najróżniejszych okolicznościach, troski o swój wygląd, zdrowie. Programem „Skarbnica talentów” ogarniamy najzdolniejsze dzieci, kierując ich rozwojem na miejscu, podejmując współpracę z uniwersytetami, środowiskiem lokalnym.

Ale to można znaleźć także w innych szkołach...

Zgoda. Bardzo ważnym elementem pracy szkoły jest bliska współpraca z rodzicami. Podczas rekrutacji stawiamy sobie wspólny, jasny cel: rozwijamy się razem - dzieci, rodzice, nauczyciele. Nikt nie stoi w miejscu! Dotyczy to zarówno rozwoju intelektualnego, szeroko rozumianego samowychowania, jak też i rozwoju duchowego. U nas rodzice naprawdę mają co robić. Comiesięczne dni

Zagubiliśmy w kształceniu i wychowywaniu (praktycznie na wszystkich szczeblach edukacji) średniowieczną ideę uniwersum - jedności, jaka istniała w relacji: uczeń - mistrz. To była swoista „sztafeta” osobowości, działająca na zasadzie wzajemnego przenikania się, ubogacania. Zabrakło mistrzów? Uczniowie nie chcą już mądrości - wystarczy im sama wiedza?...

skupienia, autorski program formacyjno-wychowawczy „Szkoła z duszą”, wyjazdy integracyjne, wykłady i konferencje - to tylko część oferty. Co ważne - zawsze jest nadkomplet chętnych. Staramy się tak planować imprezy, spotkania, formacje, aby mogła w nich uczestniczyć cała rodzina, nawet dzieci, które u nas się nie uczą. Niedawno powstał w szkole Klub Ojców. Panowie spotykają się regularnie, wspierają, dzielą doświadczeniami. Dobre owoce tego są już widoczne.

Nie mogę nie spytać, czy każdy dyrektor ma przeszkłone drzwi do swojego gabinetu?

O, zauważyła Pani! Nie wiem, nie znam zbyt wielu dyrektorów szkół. Faktycznie, w moim gabinecie są przeszkłone drzwi. Każdy może wejść, dla każdego staram się mieć czas. Bywa, że niewiele w ciągu dnia da się zrobić, ponieważ ciągle ktoś przychodzi, chce porozmawiać, czasem prosi o spowiedź, pomoc w ratowaniu rozpadającego się małżeństwa itp. I dobrze. Ludzie potrzebują miejsca, gdzie będą wysłuchani. To też jest specyfika szkoły katolickiej, rozumianej jako wspólnota uczniów, nauczycieli i rodziców. To jest Kościół w najpiękniejszym swoim kształcie. Młody, dynamiczny, pełen nadziei i odwagi. Zapraszam na naszą stronę internetową - przekonają się Państwo o tym sami!

I pytanie na koniec: czego wam, jako wspólnocie szkolnej, należy życzyć z racji Tygodnia Wychowania?

Tego, abyśmy nie zagubili ducha, nie ulegli pokusie pójścia drogą na skróty. Aby troska o wysoki poziom edukacji, rozwój nie przesłoniły najważniejszego celu, jakim jest przecież nasze zbawienie. Wiele osób modli się o to: zaprzyjaźnione z nami siostry sakramentki, rodzice i dzieci z Grupy Modlitewnego Wsparcia Szkoły, członkowie Fundacji Nasza Szkoła. To wielki kapitał! Jestem przekonany, że dzięki takiemu wsparciu z nadzieją możemy patrzeć w przyszłość i myśleć o rozwoju.

Dziękuję za rozmowę.